

ABSTRACTS

"Can Empirically Applied Sociology Provide Insight into Social Problems ? Reflections on the Requirements of Sociological Empiricism" (H. Hoefnagels)

A positivist methodology is still considered by many as the only acceptable method for accumulating scientific knowledge. These methods, however, do not give information about the social reality experienced by people. Instead of adapting the object of research to the requirements of a methodology of the natural sciences, the methods must be adapted to the object of the research. For this, a methodology must be applied that is based on the method of the classical sociologists but that transcends its flaws. Indeed, it must not approach the society as a known phenomenon but must attempt to reveal how people experience the society. How this is to be done in the concrete is illustrated by means of the study of two important social problems: the environmental problem and the development problem. In order to resolve these problems, it does not suffice to compile factual material in a positivist manner. One must also develop a view that permits one to get a grip on the social reality. This view fits a portrayal of man that perceives him as a social being, who intends to give his life the quality that is indicated by the normative concept of 'social' in ordinary language. This is no less important than material prosperity and spiritual welfare.

"Pictures of the Future, Basic Income, Alternative Benefits, or a New Paradigm" (J.M. Roebroek and E. Hogenboom)

In this article, the significance of the basic income as a future option is investigated against the background of recent changes in society and social-security systems. Four lines of argument are used. First, the concept of basic income is placed in the context of existing social-security systems. It is argued that the basic income represents an elementary form of *unconditional income* in terms of labor and income. Second, the topicality of basic income is examined more closely. Arguments for and against a basic income are studied; the social and political foundation is identified; and a specific relationship between the validity of the basic income as a future option, on the one hand, and the rate of unemployment and the specific character of the existing social-security system, on the other, is discussed. Third, the basic income is placed against the background of wider processes of social ordering as a component of *social*

projects. This concept refers to a more or less coherent set of ideas and concepts on social ordering and the specific relationship between the state and the society. Finally, some arguments are given regarding a reconsideration of the present system of social security and the potential transformational process in the future and specifically the near future.

"Fashion and Consumption. Some Sociological Reflections" (C. Delhaye)

Within sociological theory items as fashion and consumption haven't been allotted much consideration. Every scientific discipline has its own hierarchy of research subjects. Till now, phenomena as fashion and consumption haven't been defined as subjects worthy of investigation. Nevertheless, sociologists can't ignore the growing impact of mass consumption on everyday life any longer. In this article an attempt will be made to describe analytically and interpret some aspects of the late modern consumption culture. I have restricted myself to the field of fashion, considering it as exemplar par excellence for the domain of consumption. The aspects successively dealt with in this article are the functioning of the field of fashion, the contemporary way of sign production, the impact of professionals on everyday life and the functioning of fashion as a gender technology.

RESUMES

"La sociologie pratiquée empiriquement permet-elle de saisir les problèmes sociaux? Une réflexion sur les exigences de l'empirisme sociologique" (H. Hoefnagels)

En sociologie, nombreux sont ceux qui considèrent encore que la méthodologie positiviste est la seule acceptable pour acquérir la connaissance scientifique. Toutefois, ces méthodes ne permettent pas d'obtenir une vue d'ensemble sur la réalité sociale telle qu'elle est perçue par les individus. Plutôt que d'adapter l'objet de l'étude aux exigences d'une méthodologie propre aux sciences naturelles, il faudra adapter les méthodes à l'objet de l'étude. Pour ce faire, il y a lieu d'appliquer une méthodologie basée sur les méthodes du sociologue classique mais la surpassant en évitant ses défauts. En effet, il est exclu qu'elle aborde la société en tant que phénomène connu; elle s'efforcera au contraire de révéler comment les individus perçoivent la société. La manière de réaliser concrètement cet objectif est illustrée par l'étude de deux problèmes sociaux importants: l'environnement et le développement. Pour résoudre ces problèmes, il ne suffit pas de rassembler du matériel factuel d'une manière

positiviste, il faut également développer une vision qui permette de saisir la réalité sociale. Cette vision correspond à une image de la personne qui reflète cette dernière comme un être social désireux de conférer à sa vie la dimension qui, dans le langage courant, est exprimée par la notion normative dite 'sociale'. Cette vision n'est pas moins importante que la prospérité matérielle et le bien-être spirituel.

"Esquisse de l'avenir, revenu de base, allocations alternatives, ou un nouveau paradigme" (J.M. Roebroek et E. Hogenboom)

Cet article évalue le principe du revenu de base en tant qu'option pour l'avenir en fonction des récents changements sociaux et des modifications des régimes de la sécurité sociale. Cette évaluation repose sur quatre lignes d'argumentation. En premier lieu, on situe le revenu de base dans le contexte des systèmes de la sécurité sociale. Ce faisant, on démontre que le revenu de base représente une forme élémentaire de *revenu inconditionnel* en termes de travail et de revenu. En second lieu, l'actualité du revenu de base est soumise à un examen plus approfondi qui analyse le pour et le contre, esquisse son assise sociale et politique et révèle une relation spécifique entre, d'une part, la valeur du revenu de base en tant qu'option pour l'avenir, et d'autre part, le taux de chômage et le caractère spécifique du régime actuel de la sécurité sociale. En troisième lieu, le revenu de base est évalué par rapport aux processus plus vastes de la structure sociale, à savoir en tant qu'élément de *projets sociaux*. Cette notion se réfère à un ensemble plus ou moins cohérent d'idées et de concepts concernant la structure sociale et la relation spécifique entre l'état et la société. Viennent enfin des arguments qui reconsidèrent à la fois le système actuel de la sécurité sociale et les processus qui permettront de le modifier dans l'avenir et spécifiquement dans un avenir proche.

"Mode et Consommation. Quelques notes sociologiques" (C. Delhaye)

Dans la tradition sociologique, la mode et la consommation ne sont pas des sujets qui ont joui de beaucoup d'attention. Chaque discipline scientifique a sa propre hiérarchie de sujets de recherche. Jusqu' à maintenant des phénomènes comme la mode et la consommation ont rarement été définis comme des sujets dignes de recherche. Et pourtant, les sociologues ne peuvent plus ignorer l'impact de la consommation de masse sur la vie quotidienne. Dans cet article on essaiera de faire une description analytique et une interprétation de quelques aspects de la culture de consommation. Nous nous contenterons ici de traiter la mode en tant que exemple par excellence de la consommation. Les aspects évoqués sont successivement le fonctionnement du champ de la mode, la production contemporaine de signes, l'impact des professionnels de mode sur la vie quotidienne et le fonctionnement de la mode comme 'gendertechnology'.

MEDEWERKERS AAN DIT NUMMER

Harry Hoefnagels (1922-1990) was emeritus buitengewoon hoogleraar Normatieve Maatschappijleer aan de Katholieke Universiteit Nijmegen en emeritus hoogleraar Sociologie aan UFSIA.

Joop M. Roebroek (1951) studeerde politieke wetenschappen aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen. Hij doceerde van 1978 tot 1983 politieke theorie en politieke economie. Van 1983 tot 1985 verrichtte hij onderzoek voor de Commissie Onderzoek Sociale Zekerheid. Sedert 1985 werkt hij als universitair docent bij de Vakgroep Sociale Zekerheidswetenschap van de Katholieke Universiteit Brabant. Zijn onderzoeksterrein betreft internationale vergelijking en analyse van sociale politiek en welvaartsstaat. Hij publiceerde ondermeer over nieuwe sociale bewegingen en sociale zekerheid.

Erik Hogenboom (1955) studeerde politieke wetenschappen aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen. Hij werkte van 1984 tot 1987 als medewerker bij de Commissie Oriënteringsdagen en de Stichting Weerwerk. Van 1988 tot 1990 werkte hij als toegevoegd onderzoeker bij de Vakgroep Sociale Zekerheidswetenschap van de Katholieke Universiteit Brabant. Sedert 1990 is hij werkzaam bij de Nederlandse Omroepprogrammastichting (NOS). Hij publiceerde vooral over het basisinkomen.

Christine Delhaye (1960) is wetenschappelijk medewerker aan het Departement Sociologie van de K.U.Leuven. Zij bereidt een doctoraat voor rond het thema "Mode in de laatmoderne consumptiecultuur. Een cultuursociologische analyse van de betekenis van mode in de alledaagse leefwereld van vrouwen in de periode 1960-1990."

RICHTLIJNEN VOOR AUTEURS

Manuscript. In regel komen alleen originele bijdragen in de Nederlandse taal in aanmerking. De gebruikelijke lengte belooft een 20-tal bladzijden. In het manuscript dient de voorkeurspelling gevolgd. Naast deze klassieke artikels neemt het tijdschrift ook wetenschappelijke essays, onderzoeksnota's en besprekingsartikels op.

Titelpagina. De eerste pagina van elke bijdrage bevat de titel en de naam van de auteur(s). Daarnaast wordt in ongeveer 50 woorden een korte persoonsbeschrijving per auteur gegeven met daarin volgende gegevens: naam en voornaam, geboortejaar, titel, beroepsomschrijving en instelling waaraan men verbonden is.

Abstract. Van het artikel wordt in maximum 150 woorden een samenvatting gemaakt zowel in het Nederlands, in het Frans als in het Engels waarin naast de probleemstelling het essentiële van de inhoud wordt weergegeven. Deze abstracts verschijnen o.m. in Sociological Abstracts.

Paragrafen. De paragrafen worden genummerd volgens het decimale stelsel. Hoofdparagrafen krijgen de nummers 1, resp. 2 enz.; subparagrafen krijgen de nummers 1.1., resp. 2.1., 2.2., enz.

Tabellen en grafieken. Deze dienen apart en opeenvolgend te worden genummerd. Alle tabellen en grafieken behoren een titel te dragen.

Voetnoten. Worden aan het einde van het artikel vermeld in de volgorde waarin ze in de tekst voorkomen. In de tekst zelf worden ze aangegeven door een arabisch cijfer tussen haakjes.

Literatuurverwijzingen, of de zgn. bibliografische voetnoten, worden in de tekst aangeduid door tussen haakjes de naam van de auteur (vanaf 3 auteurs enkel de eerste naam gevolgd door "e.a."), jaartal van de publikatie en de bladzijde(n) te vermelden; b.v. ... (Janssens, 1982c: 17-20). Na de voetnoten wordt in een bibliografie de volledige literatuurverwijzing gegeven.

Voor een artikel zijn dit de naam van de auteur(s) gevolgd door zijn (hun) voorletter(s), jaar (tussen haakjes), de titel van het artikel (tussen '), het tijdschrift (cursief), jaargang, nummer, eerste en laatste pagina; b.v. Janssens, M.B.F.A. (1982) 'Relevantie van de sociologie voor de maatschappij', *Sociologie en Maatschappij*, 13 (3): 326-342.

Voor een boek zijn dit de naam van de auteur(s) gevolgd door zijn (hun) voorletter(s), jaar (tussen haakjes), titel (cursief), plaats van uitgave: uitgever; b.v. Janssens, M.B.F.A., J.O.P. Peeters (1982) *Sociologie in de Maatschappij*. Antwerpen: Het Vlaamse Boek.

Voor een verzamelwerk wordt de volgende werkwijze gevolgd: naam van auteur(s) gevolgd door voorletter(s), jaar van publikatie (tussen haakjes), titel van artikel (tussen '), bladzijden in het boek (pp. ...). In: naam van editor(s), gevolgd door voorletter(s) (eds.), titel van verzamelwerk (cursief), plaats van uitgave: uitgeverij; b.v. Janssens, M.B.F.A. (1982) 'Relevantie van de sociologie voor de maatschappij', pp. 5-22 in Janssens, M.B.F.A., J.O.P. Peeters (eds.), *Sociologie en Maatschappij*. Antwerpen: Het Vlaamse Boek.

Indien een recente uitgave van een werk wordt gebruikt dat meermaals werd gepubliceerd, wordt achter de naam van de auteur het jaartal van de eerste uitgave eerst gegeven en het jaartal van de gebruikte uitgave tussen haakjes erachter geplaatst, bijvoorbeeld: Weber, M. (1921(1976)) *Wirtschaft und Gesellschaft*, enz.

inhoud
1.1991

J.C. VERHOEVEN Ten geleide	3
H. HOEFNAGELS Kan empirisch beoefende sociologie inzicht in maatschappelijke problemen verschaffen ? Een bezinning op de eisen van sociologische empirie	5
J. ROEBROEK en E. HOGENBOOM Toekomstbeelden Basisinkomen. Alternatieve uitkering of nieuw paradigma ?	37
C. DELHAYE Mode en consumptie Enkele sociologische aantekeningen.	61
Boekbesprekingen	
1. Besprekingen	83
2. Ter bespreking ontvangen boeken	129
Abstracts / Résumés	131
Medewerkers aan dit nummer	135